

SĂ NU UITĂM!

PORTILE PADURII de Elie Wiesel (dramatizare de Dinu Cernescu) ● Teatrul Evreiesc de Stat ● Data premierei: 19 februarie 1990 ● Regia: Dinu Cernescu ● Scenografia: Sorin Bancu ● Muzica: Harry Maiorovici ● Traducere în idiș: I. Kara ● Distribuția: Răzvan Popa (Gregor), Rudy Rosenfeld (Gavril), Miriam Roxana Ionescu (Maria), Nicolae Călugărița (Ionel), Theodor Danetti (Învățătorul), Ioana Crăciun (Clara), Mircea Stoian (Leib), Constantin Cotimanis (Primarul), Mihai Cibu (Jandarmul), Nicolae Macovei (Bărbatul), Eugenia Balaure (Săteanca), Cornel Ciupercescu (Partizan 1), Geo Dobre (Partizan 2), Marian Stan (Partizan 3), Andrei Farcaș (Voce Rugă). Lectura textului în limba română: Dorina Păunescu

Născut în 1928 la Sighetul Marmatiei, deportat din Ardealul de Nord (aflat sub dominație hortystă) în lagărele de exterminare naziste (unde își pierde părinții și cele trei surori), Elie Wiesel este una dintre marile conștiințe mărturisitoare ale acestui veac, „depozițiile” sale românești, scrise în limba franceză, aducându-i o notorietate mondială, atestată și prin obținerea Premiului Nobel pentru pace în 1986. De notat că, prin strădaniile Editurii „Univers”, au apărut în limba română **Noaptea** (1958) și **Porțile pădurii** (1964), ambele scrieri având un pronunțat caracter autobiografic.

Decupînd din romanul **Porțile pădurii** trama unui posibil scenariu de spectacol teatral, gândit mai curînd cinematografic sau pentru televiziune, Dinu Cernescu n-a putut evita simplificările inerente dramatizării. Epicul nu se convertește (și nu se poate converti automat!) în dramatic, păstrarea firului narativ al acțiunii avînd un caracter expozitiv, ce devine principalul handicap al montării. Se poate vorbi, ce-i drept, de o conflictualitate intrinsecă a celor narate, dar nu și de o restructurare a materiei epice potrivit cerințelor specifice genului dramatic. Ceea ce a reușit totuși să păstreze, spre meritul ei, această dramatizare este dimensiunea simbolică a personajelor și a forțelor care se înfruntă, Elie Wiesel nefiind trădat astfel într-unul dintre planurile importante ale literaturii sale.

Spectacolul e sobru și auster, de o „sărăcie” voită, consonînd cu tonul și halo-ul său poetic. În două cuvinte, el rămîne, ca realizare artistică, modest dar onorabil. „Bagheta” care dirijează transfigurarea scenică a întregului este aceea a unui profesionist de marcă, iar contribuțiile „orchestrației” nu sînt nici ele puține sau neglijabile. Scenografia lui Sorin Bancu are calitatea rară a unei dramaticități infuze, cultivînd inspirat depășirea detaliului realist în favoarea unor deschideri simbolice, muzica scrisă de Harry Maiorovici e intens sugestivă, dinamică, eclerajul capătă și el, grație aceleiași baghete regizorale, o funcție dramatică, delectîndu-ne totodată cu rafinate irizări rembrandtiane.

Corectă, interpretarea actoricească nu poate depăși handicapul expozitivului. Se disting Miriam Roxana Ionescu (Maria), a cărei interpretare are forța dramatică necesară, Răzvan Popa (Gregor), ce dovedește un progres notabil, Rudy Rosenfeld (Gavril) și Theodor Danetti (Învățătorul), prin solidul lor profesionalism. Nicolae Călugărița (Ionel) e doar exterior. Se rețin, de asemenea, aparițiile Ioanei Crăciun (Clara) și ale lui Constantin Cotimanis (Primarul), elocvent și în tăcerile sale.

„A nu transmite o experiență înseamnă a o trăda” spunea Elie Wiesel. Fără să aibă anvergura unui requiem, spectacolul se constituie într-un „memento” de a cărui utilitate nimeni nu mai are dreptul să se îndoiască. Poate mai ales acum.

Victor Parhon

TERRA II SAU CATASTROFELE TEATRULUI PENTRU COPII

TERRA II de Tudor Popescu ● Teatrul „Ion Creangă” ● Data premierei: 4 martie 1990 ● Regia: Ileana Cirstea Simion ● Scenografia: Delia Ioaniu ● Texte cinatece: Nicu Simion ● Distribuția: Nicu Simion (Oprîș), Vasile Filipescu (Tudor), Mihaela Mitrache (Oana), Gheorghe Vrinceanu (Arval), Mircea Mușatescu (Metus), Tudor Heica (Roboți), Marius Rolea (Runth), Mișu Andriescu (Situs), Marcela Andrei (Sina), Răzvan Ștefănescu (On), Manea Enache (Șef serviciu circulație spațială), Paula Sorescu-Lucian (Judecătorul)

Nimic mai potrivit pentru o distracție strășnică decît acest spectacol al Teatrului „Ion Creangă”: **Terra II** de Tudor Popescu. Nimic mai potrivit, spun, în cazul în care ești dispus să irosești, ca om matur, două ore din viață. Copiii, oricum, trebuie feriți să o facă. Ei nu sînt în stare, încă, a discerne între o parodie plină de haz și ridicolul involuntar al unei povestiri științifico-fantastice.

Acțiunea se petrece în epoca zborurilor intergalactice. Aflîndu-ne în plin science-fiction, regizoarea Ileana Cirstea Simion și scenografa Delia Ioaniu se inspiră cu nesaț din costumația și decorul filmelor americane de duzină și senzație. Sigur că ei nu reușesc să preia întocmai și dotarea tehnică a filmelor cu pricina. Ba nici măcar genele false, peruca platinată și bicepsii contorsionați ai self-made-man-ului de peste ocean. Noi însă ne-am obișnuit cu lucruri mai modeste. Ceea ce ne-am fi dorit cu adevărat ar fi fost ca întîmplările cu asteroidul, iubirile neîmplinite între membrii echipei, mafiotoii de operetă, civilizațiile surorii de pe cele două Terre și oamenii de știință celebri, pe care îi cheama simplu Oprîș, să fi găsit la timpul potrivit un om cu ceva mai mult umor. Textul cuprinde, ca orice piesă de Tudor Popescu, o doză de autoironie și o anume grație jovială. El nu se ia atît de tare în serios cum ar vrea regizoarea și autorul romanțioaselor cuplete muzicale, Vasile Mentzel.

